

MAKTABGACHA TA'LIM MUASSASALARIDA HARAKATLI O'YINLARNI TASHKILLASHNING DIDAKTIK PRINTSIPLARI

Mamatov Avazbek

jismoniy madaniyat kafedrası katta o'qituvchisi

Farg'ona Davlat Universiteti

Annotasiya: o'yin bola hayotining uzviy qismidir. O'yin orqali bola bilim va ma'lumot oladi. Atrofdagi muhit bilan tabiat hodisalari, manzaralari, buyumlar, qush va hayvonlar, o'simliklar dunyosi bilan tanishadi. Inson faoliyati, mehnati, turmushidan baxobar bo'ladi. O'yin jarayonida bola faqat tashqi muhit hodisalari bilan tanishib, uni his etib qolmasdan, balki bu voqea – hodisalarga nisbatan o'z munosabatini bildiradi. Uning yaxshi va yomonligini, maqbul yoki nomaqbuligini, yoqimli yoki yoqimsizligini farq qilishga o'rganib boradi.

Kait so'zlar: aqliy va jismoniy faoliyat, dramatik o'yinlar, mustaqillik, hamkorlik, tushuncha

Болаларнинг ўйин дунёси нақадар бой ва хилма хилдир. Ўйин бобида бола ижодкор мавжудотдир. Болалар ақлий ва жисмоний фаолиятини ташкил қилиш ва ривожлантиришда мазмунли, драматик ўйинлар билан бир қаторда дидактик ўйинлар алоҳида аҳамият касб этади. Дидактик ўйинлар болаларнинг маънавий ва ахлоқий камолатида, уларнинг мукаммал инсон бўлиб камол топишида ғоят катта тарбиявий таъсир кудратга эгадир. Ўйин тимсолида болалар жамоа бўлиб яшашга, уюшқоқликка, биргаликда ижод қилишга, ҳамкорликда ишлашга ва мустақилликка ўрганадилар. Ахлоқий сифатлари ва тушунчалари, фазилатлари таркиб топади. Ўйин қоидаларига қатъий риоя қилишга, интизомга ўрганадилар. Уларда дўстлик, иноклик, ҳис – туйуқлари ривожланади. Уларнинг эстетик завқлари ўсади, турли касбу корларга бўлган қизиқиш ортади, дунёқараши шакллана бошлайди.

Дидактик ўйинлар асосан таълим жараёнини болаларнинг ёш хусусиятлари ва тайёргарликларига қараб самарали ташкил қилишга, уларга билим ва маълумот беришни енгиллаштиришга, таълимда кўргазмалиликни таъминлашга қаратилган бўлиб, болаларни ўқув материаллари билан ортиқча банд қилиб қўймаслик, толиқтирмаслик ва зериктирмаслик имкониятини яратади, дастур материалларни ўзлаштиришда қулайлик туғдиради. Дидактик ўйинлар болаларнинг ақлий фаолиятини, онгини ўстиришга, уларнинг фикрий ташаббускорлигини оширишга хизмат қилади. Бола миясини “машқ” қилишга, тафаккурини теранлаштиришга ўргатади. Унинг идроқи, зеҳни, фаҳм – фаросати, хотираси, иродаси, билим олиш иштиёқи ва эҳтиёжи мустаҳкамлана бошлайди, зийраклиги ихтиёрий диққати, тоқирлиги, ташаббускорлиги олиб боради.

Бола истеъдоди, ижодий қобилияти намоён бўла бошлайди. Олган билимларини ўз фаолиятида меҳнат ва ўйинда синаб кўриш эҳтиёжи пайдо бўлади.

Дидактик ўйинлар хилма – хил материаллар асосида ташкил қилинади. Қўғирчоқлар, ўйинчоқлар, махсус ранг – баранг расм ва карточкалар, турли кубик ва буюмлар, геометрик шакллар, санаш ва ҳисоблаш асбоблари, табиий материаллар ана шулар жумласидандир. Ўқувчиларнинг нутқ маданиятини ўстиришга мўлжалланган кўп ўйинлар ҳам кўرғазмали материалларга асослангандир. Машғулоти учун зарур бўлган бундай материаллар олдиндан тайёрлаб қўйилиши мақсадга мувофиқдир.

Мазкур қўлланманинг мақсади кичик мактаб ёшдаги болалар билан ишлаётган ўқитувчи ва тарбиячи ўртоқларга ёрдам беришдан иборат. 6 ёшлилар учун дидактик ўйинлар яратиш нияти муаллифида бундан анча йиллар илгари пайдо бўлган эди. Ўзбекистон Халқ таълими вазирлигининг тавсиясига биноан Педагогика фанлари илмий – тадқиқот институтининг таянч мактабларидан бири Тошкент вилояти Зангиота ноҳиясидаги 27 – мактаб қошида Мактабгача таълим муассаса ёшлилар гуруҳи ташкил этилиб синов ишлари олиб борилган эди.

Дидактик ўйинлардан таълим - тарбия жараёнида фойдаланиш ўқувчиларнинг фан асосларини ўрганишни енгиллаштириш шак - шубҳасиздир. Дидактик ўйинларни ўқитувчи ўртоқларнинг қимматли тажрибалари асосида янада тўлдириш, унга ижодий сайқал бериш бизнинг вазифамиздир. Болаларни турли буюмлар уларнинг тасвирлари билан изчил таништириш натижасида уларда маълум мақсадга қаратилган кузатувчанлик хусусиятлари ҳам ўсиб боради. Товушларни эшитиш қобилияти такомиллашади. Она тилидаги товушларни тўғри англайдилар ва сўзда ажрата оладилар. Сўз ифодасида унинг сурати ва урғусига ҳам аҳамият бера бошлайдилар. Бу даврда поэтик асарларни айниқса, халқ эртакларини тинглаш англаш ва қабул қилиш, фикр юритиш қобилияти ривожланади. Буюмларнинг нимадан ишланганлиги, совуқ – иссиқ чидамлилиги каби хусусиятларини фарқ қила бошлайдилар, ўхшаш ва фарқ қилувчи томонларини ажрата олиш, сўз билан ифода этиш, турларга ажратиб гуруҳлаш каби малакалари таркиб топади. Турли саволларга тўғри жумла тузиб жавоб қайтариш қобилиятига эга бўла бошлайдилар. Кўрган воқеа - ҳодисалар ҳақида сўзлаб бериш, ҳикоя ва эртакларни айтиб бериш қобилияти анча ўсади. Бундай мувоффақиятларга асосан болалар мактабгача таълим муассасасида олиб борилган таълим ва тарбиявий ишлар орқали эришилади.

Боланинг билим доирасининг кенгайиши, қизиқувчанлигининг ортиши, ижтимоий ҳаёт ҳақидаги тасаввурининг бойиб бориши билан мактабда изчил билим олишга бўлган иштиёқи ўсиб боради. Шу билан бирга уларнинг фаолиятларини тўғри ташкил қилиш, ахлоқий ва ақлий сифатларини ўстири, меҳнат тарбияси, ишчанликни ўстириш ҳар томонлама тарбиялаш каби вазифалар амалга оширилиб борилади. Таниқли

психологлар болаларнинг таълим – тарбия ишларини ташкил қилишда уларни ўйин фаолиятидан четламасликни эслатиб ўтадилар.

Болалар мактабгача тарбия даврида маълум жиддий ақлий фаолият билан шуғулланишларига қарамай, янги шароит, янги жараёнга ўтишда уларнинг ҳаётида кескин ўзгариш юз беради. Бу ўзгаришнинг болалар руҳиятига таъсир этишда ва янги шароитга қўниқишда қулайлик туғдирувчи дидактик ва бошқа ўйин турларидан кенг фойдаланиш яхши натижалар беради. Шу билан бирга таълим жараёнида ўйиндан фойдаланиш болаларнинг активлигини оширади, ўзлаштиришни енгиллаштиради.

Болаларнинг асосий фаолиятлари муттасил ўзгариб, алмашиб туради. Бундай алмашиш турли ёшдаги болаларда ҳар хил муддатда турлича рўй бериш эҳтиёжларига мос келадиган ўйинлардан таълим системасининг дастлабки йилларида ўз ўрнида етарли даражада, мақсадга мувофиқ равишда фойдаланмаслик суъний равишда тўсиб қўйишга олиб келади. Болаларни ўқитиш ва тарбиялашда эса дидактик ва ҳаракатли ўйинлардан таълим методи ва материали сифатида фойдаланиш ўқувчиларнинг билимларини ўзлаштиришда қулайлик туғдиради. Дидактик ўйин ўқувчиларга билим ва маълумот бериш мақсадида махсус қўлланиладиган ўйинлардир. Дидактик ўйинлардан асосан болаларнинг ақлий фаолиятларини ривожлантиришга таъсир этувчи восита сифатида фойдаланиш билан бир қаторда нутқини ўстириш, атроф – муҳит билан, табиат билан таништиришда, болаларнинг экологик тарбиясида ҳам кенг қўлланилади. Болаларга билим беришда ўрганиладиган янги билимларни яхшилаб ўзлаштириб олиш учун болалар билан турли амалий машқлар ўтказилади. Ўйин шаклида ўтказиладиган машқлар эса болаларнинг диққатини ўзига жалб қилади, қизиқтиради натижада болалар ўзларини қийналмай, ўзларини мажбур қилмай такрорлаш лозим бўлган сўз ёки ҳаракатни осонлик билан такрорлай оладилар. Дидактик ўйинлар болаларнинг ҳар томонлама чуқур ва кенг билим олишларида уларнинг нутқларини ўстиришда кенг фойдаланилади. Ўйин бола бажара олмайдиган талабларни асло қўймайди, шу билан бирга ўйин боланинг бир оз зўр беришини ҳамиша талаб қилади, бу зўр бериш эса боланинг ҳамиша қувноқлиги, тетиклиги, бардамлиги билан боғлиқ, бардамлик ва қувноқлик эса соғлиқнинг гаровидир.

Табиат ходисалари, ижтимоий воқеалик меҳнат ва турмуш шарт – шароитлари билан таништириш орқали болаларнинг ақлий тарбияси амалга ошириб борилади. Бола ҳаётидаги турли воқеа – ҳодисаларни кўради, кузатади. Аммо ҳар бир кўрган воқеа – ҳодисани туғри тушунавермайди. Чунки ҳаётда бундай нарсаларни шунчалик кўп кўриш, кузатиш мумкинки, натижада бола ўз олдига аниқ бир мақсад қўйишда ожизлик қилади.

Болалар билан ташкил қилинадиган ҳамма ўйин машғулоти дастур талабига жавоб бериши билан уларнинг билим доирасини кенгайтириш ва бойишга ёрдам бериш

лозим. Ўйин жараёнида болаларнинг ўзларига таниш бўлган тушунчалар қайтарилади, аммо бу қайтариқ мураккаброқ ва турли шаклда бўлади.

Адабиётлар

1. Абдуллаев, А., & Ханкельдиев, Ш. Х. (2017). Жисмоний маданият назарияси ва методикаси. ОЎЮ учун дарслик,(I-жилд)/Тошкент/” НАВРЎЗ” нашрети.
2. Абдуллаев, А., & Хонкелдиев, Ш. (2016). Жисмоний тарбия назарияси ва услубияти: учеб. пособие. Ташкент: Изд-во Гулистон давлат университети.
3. Xolmirzaevich, A. J. (2022). Improving Theoretical Fundamentals of Physical Culture Classes. *Texas Journal of Engineering and Technology*, 9, 88-91.
4. Agzamovich, M. A. (2021). Monitoring of the Motor Readiness of the Students of the National Guard Courses. *European Journal of Research Development and Sustainability*, 2(12), 108-110.
5. Agzamovich, M. A. (2021). MONITORING OF THE MOTOR READINESS OF THE STUDENTS OF THE NATIONAL GUARD COURSES.
6. Xolmirzaevich, A. J. (2022). Improving Theoretical Fundamentals of Physical Culture Classes. *Texas Journal of Engineering and Technology*, 9, 88-91.
7. Agzamovich, M. A. (2021). Monitoring of the Motor Readiness of the Students of the National Guard Courses. *European Journal of Research Development and Sustainability*, 2(12), 108-110.
8. Temur, E. DEVELOP THE QUALITIES OF STRENGTH AND AGILITY IN YOUNG PLAYERS.
9. Agzamovich, M. A. (2021). MONITORING OF THE MOTOR READINESS OF THE STUDENTS OF THE NATIONAL GUARD COURSES.
10. Туйчиев, А. И. (2022). ТЕХНОЛОГИЯ РАЗВИТИЯ ДИСЦИПЛИНАРНЫХ НАВЫКОВ УЧАЩИХСЯ НА ОСНОВЕ ИГРОВЫХ СРЕДСТВ: уйчиев Ашурали Ибрагимович, Преподаватель Ферганского государственного университета. Образование и инновационные исследования международный научно-методический журнал, (2), 160-162.
11. Agzamovich, M. A. (2021). Monitoring of the Motor Readiness of the Students of the National Guard Courses. *European Journal of Research Development and Sustainability*, 2(12), 108-110.
12. Ashurali Ibragimovich Tuychiyev (2022). O‘QUVCHILARDA INTIZOMIY KO‘NIKMALARNI RIVOJLANTIRISH DOLZARB PEDAGOGIK MUAMMO SIFATIDA. *Academic research in educational sciences*, 3 (2), 896-901.
13. Ismoilov, S. (2021). PEDAGOGICAL PSYCHOLOGICAL OPPORTUNITIES FOR THE DEVELOPMENT OF STUDENT THINKING ACTIVITY IN SCHOOL AND

FAMILY COOPERATION. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 9(12), 1209-1212.

14. Ismoilov, S. (2021). PEDAGOGICAL PSYCHOLOGICAL OPPORTUNITIES FOR THE DEVELOPMENT OF STUDENT THINKING ACTIVITY IN SCHOOL AND FAMILY COOPERATION. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 9(12), 1209-1212.

15. Ismoilov, S. (2021). Developing A Valued Attitude Towards the Family in Students as A Topical Pedagogical Problem. Zien Journal of Social Sciences and Humanities, 3, 91-93.

16. Ismoilov, S. D. (2022). O 'SMIR YOSHDAGI O 'QUVCHILARDA OILAVIY QADRIYATLARNI RIVOJLANTIRISHNING O 'ZIGA XOS MUХИМ JIXATLARI. INTEGRATION OF SCIENCE, EDUCATION AND PRACTICE. SCIENTIFIC-METHODICAL JOURNAL, 3(5), 96-100.

17. Ismoilov, S. (2021). SPECIFIC FEATURES OF FORMATION OF FAMILY VALUES IN STUDENTS IN THE EDUCATIONAL PROCESS. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 9(12), 693-696

18. Қосимов, А. Н. (2021). ФОРМИРОВАНИЕ И ФИЗИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ СОМАТОТИПОВ МЫШЦ У СТУДЕНТОВ 13-15 ЛЕТ, ЗАНИМАЮЩИХСЯ ШКОЛЬНОЙ ПРОГРАММОЙ. Scientific progress, 2(8), 849-853.

19. Косимов, А. (2021). Исследование физкультурно-оздоровительной работы в системе школьного образования. Наука сегодня: реальность и перспективы [Текст]: материя, 77.

20. Agzamovich, M. A. (2021). Monitoring of the Motor Readiness of the Students of the National Guard Courses. European Journal of Research Development and Sustainability, 2(12), 108-110.

21. Agzamovich, M. A. (2021). MONITORING OF THE MOTOR READINESS OF THE STUDENTS OF THE NATIONAL GUARD COURSES.

22. Agzamovich, M. A. (2021). Monitoring of the Motor Readiness of the Students of the National Guard Courses. European Journal of Research Development and Sustainability, 2(12), 108-110.

23. Agzamovich, M. A. (2021). MONITORING OF THE MOTOR READINESS OF THE STUDENTS OF THE NATIONAL GUARD COURSES.

24. Robilova, S. M., & Patidinov, K. D. (2022). Physical training of handball and its comparative analysis practitioners. Asian Journal of Research in Social Sciences and Humanities, 12(4), 173-177.

25. Kamolidin, P. (2021). Physical Preparation and Development of School Students. Journal of Pedagogical Inventions and Practices, 3, 161-163.

26. Xolmirzaevich, A. J. (2022). Improving Theoretical Fundamentals of Physical Culture Classes. Texas Journal of Engineering and Technology, 9, 88-91.

27. Kholmirzaevich, A. J. (2021). Innovations In Fitness Works and Physical Education. *Texas Journal of Medical Science*, 2, 4-5.
28. Kholmirzaevich, A. J. (2022). Innovations in Fitness Works and Physical Education. *Journal of Pedagogical Inventions and Practices*, 6, 159-161.
29. Sidikova, G. S., & Ibrahimovich, T. A. (2021). FORMATION OF CHILDREN'S HEALTH CULTURE AS A SOCIAL AND PEDAGOGICAL PROBLEM. *Conferencea*, 71-74.
30. Temur, E. DEVELOP THE QUALITIES OF STRENGTH AND AGILITY IN YOUNG PLAYERS.
31. Agzamovich, M. A. (2021). Monitoring of the Motor Readiness of the Students of the National Guard Courses. *European Journal of Research Development and Sustainability*, 2(12), 108-110.
32. Agzamovich, M. A. (2021). MONITORING OF THE MOTOR READINESS OF THE STUDENTS OF THE NATIONAL GUARD COURSES.
33. Agzamovich, M. A. (2021). Monitoring of the Motor Readiness of the Students of the National Guard Courses. *European Journal of Research Development and Sustainability*, 2(12), 108-110.
34. Agzamovich, M. A. (2021). Monitoring of the Motor Readiness of the Students of the National Guard Courses. *European Journal of Research Development and Sustainability*, 2(12), 108-110.
35. Agzamovich, M. A. (2021). MONITORING OF THE MOTOR READINESS OF THE STUDENTS OF THE NATIONAL GUARD COURSES.
36. Robilova, S. M., & Patidinov, K. D. (2022). Physical training of handball and its comparative analysis practitioners. *Asian Journal of Research in Social Sciences and Humanities*, 12(4), 173-177.
37. Agzamovich, M. A. (2021). Monitoring of the Motor Readiness of the Students of the National Guard Courses. *European Journal of Research Development and Sustainability*, 2(12), 108-110.
38. Сидикова, Г. С. (2022). ФОРМИРОВАНИЕ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ У ДЕТЕЙ СТАРШЕГО ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА. TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI, 2(1), 6-11.
39. Tursinovich, K. A., Mirzaakhmadovna, M. F., & Alijonovich, E. T. (2022). 'Topical issues of pre-university preparation of students in the field of physical culture and sports. *Texas Journal of Multidisciplinary Studies*, 7, 253-255.
40. Sabirovna, S. G. (2021, November). FORMATION OF A HEALTHY LIFESTYLE FOR PRESCHOOLERS. In *Archive of Conferences (Vol. 22, No. 1, pp. 44-48)*.

41. Tuychiyev, A. I. (2022). O 'QUVCHILARDA INTIZOMIY KO 'NIKMALARNI RIVOJLANTIRISH DOLZARB PEDAGOGIK MUAMMO SIFATIDA. Academic research in educational sciences, 3(2), 896-901.
42. Sidikova, G. S., & Ibrahimovich, T. A. (2021). FORMATION OF CHILDREN'S HEALTH CULTURE AS A SOCIAL AND PEDAGOGICAL PROBLEM. Conferencea, 71-74.
43. Ubaydullaev, R. M. (2021). MONITORING THE PHYSICAL FITNESS OF GIRLS IN GRADES 8-9 OF RURAL SECONDARY SCHOOLS. Herald pedagogiki. Nauka i Praktika, 1(2).
44. Gennadiyevna, K. G., & Gilfanovna, K. S. (2022). Injury prevention in athletics. *Eurasian Medical Research Periodical*, 12, 56-62.
45. Temur, E. DEVELOP THE QUALITIES OF STRENGTH AND AGILITY IN YOUNG PLAYERS.
46. Robilova, S. M., & Patidinov, K. D. (2022). Physical training of handball and its comparative analysis practitioners. Asian Journal of Research in Social Sciences and Humanities, 12(4), 173-177.
47. Убайдуллаев, Р. М. (2020). Сопоставительный мониторинг показателей физической подготовленности девушек сельских школ с нормативами тестов здоровья "Барчиной". In Наука сегодня: фундаментальные и прикладные исследования (pp. 37-40).
48. Усманов, З. Н., & Убайдуллаев, Р. М. ПРОБЛЕМЫ ФИЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ В СИСТЕМЕ ШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ. 11. Usmanov, ZN, & Ubaidullaev, R.(2020, December). PROBLEMS OF PHYSICAL AND HEALTHY WORK IN SCHOOL EDUCATION SYSTEM. In Конференции (Vol. 12, pp. 114-119).
49. Usmonov, Z. N. (2020). Monitoring OF physical and health works IN rural comprehensive schools. European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences Vol, 8(3).
50. Xolmirzaevich, A. J. (2022). Improving Theoretical Fundamentals of Physical Culture Classes. *Texas Journal of Engineering and Technology*, 9, 88-91.
51. Усманов, З. А. (2019). Гиподинамический фактор и физическое состояние школьников. Наука сегодня: факты, тенденции, прогнозы [Текст]: матери, 77.
52. Tursinovich, K. A., Mirzaakhmadovna, M. F., & Alijonovich, E. T. (2022). 'Topical issues of pre-university preparation of students in the field of physical culture and sports. *Texas Journal of Multidisciplinary Studies*, 7, 253-255.
53. Усманов, З. А. (2019). Исследование теоретической подготовки учащихся среднего школьного возраста по предмету «физическая культура». Наука сегодня: фундаментальные и прикладные исследования, 90.

54. Usmanov, Z. N., & Ubaidullaev, R. (2020, December). PROBLEMS OF PHYSICAL AND HEALTHY WORK IN SCHOOL EDUCATION SYSTEM. In Конференции.
55. Shohista, Q., & Xokimjonovich, A. X. (2022). WAYS OF USING MODERN INFORMATION TECHNOLOGY OPPORTUNITIES IN TEACHING SPORT PSYCHOLOGY. *Uzbek Scholar Journal*, 8, 85-89.
56. Temur, E. DEVELOP THE QUALITIES OF STRENGTH AND AGILITY IN YOUNG PLAYERS.
57. Gennadievna, K. G., & Gilfanovna, K. S. (2022). Injury prevention in athletics. *Eurasian Medical Research Periodical*, 12, 56-62.
58. Хайдаралиев, X. X. (2019). МОТИВАЦИЯ ВЫБОРА ПРОФЕССИИ КАК ПРОЯВЛЕНИЕ ПАТРИОТИЗМА СОВРЕМЕННЫХ СТУДЕНТОВ. In EUROPEAN RESEARCH: INNOVATION IN SCIENCE, EDUCATION AND TECHNOLOGY (pp. 50-52).
59. Xaydaraliev, K. (2019). THE EXPERIENCE OF CHARGES AND FACULTIES USING THE NEW MODERN INFORMATION DISTRIBUTION SYSTEM IN TRAINING. *European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences* Vol, 7(6), 28.
60. Хайдаралиев, X. X. (2022). РОЛЬ РИТМИЧЕСКОЙ ГИМНАСТИКИ В ДОШКОЛЬНОМ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ УЧРЕЖДЕНИИ ДЛЯ ДОШКОЛЬНИКОВ. *Academic research in educational sciences*, 3(3), 591-599.
61. Hamrakulov, R. (2021). THE IMPORTANCE OF THE ORGANIZATION OF PHYSICAL CULTURAL ACTIVITIES BASED ON ADVANCED PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES. *CURRENT RESEARCH JOURNAL OF PEDAGOGICS*, 2(05), 114-119.
62. Khamrakulov, R., & Abduzhalilova, K. (2022). FEATURES OF PHYSICAL EDUCATION IN GRADES 5-6 OF SECONDARY SCHOOL. *Academicia Globe: Inderscience Research*, 3(05), 82-90.
63. Abdurakhmonov, X., & Rakhmonova, M. (2022, May). PHYSICAL INDICATORS OF SCHOOLCHILDREN. In *E Conference Zone* (pp. 39-43).
64. Robilova, S. M., & Patidinov, K. D. (2022). Physical training of handball and its comparative analysis practitioners. *Asian Journal of Research in Social Sciences and Humanities*, 12(4), 173-177.
65. Shohista, Q., & Xokimjonovich, A. X. (2022). WAYS OF USING MODERN INFORMATION TECHNOLOGY OPPORTUNITIES IN TEACHING SPORT PSYCHOLOGY. *Uzbek Scholar Journal*, 8, 85-89.
66. Agzamovich, M. A. (2021). Monitoring of the Motor Readiness of the Students of the National Guard Courses. *European Journal of Research Development and Sustainability*, 2(12), 108-110.

67. Р.Хамроқулов, & Н.Мухаммадов. (2022). ВОЛЕЙБОЛЧИЛАРНИНГ ЖИСМОНИЙ СИФАТЛАРИНИ ВА ҲАРАКАТЛИ ҲАЙИЛЛАР РИВОЖЛАНТИРИШИ. World Scientific Research Journal, 2(2), 185–192. Retrieved from <http://wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/93>
68. Hamroqulov, R., & Nishonov, S. (2022). Methods of increasing physical faiths during the training of football players. Texas Journal of Multidisciplinary Studies, 8, 130-132.
69. Abdurakhmonov, X., & Rakhmonova, M. (2022, May). PHYSICAL INDICATORS OF SCHOOLCHILDREN. In *E Conference Zone* (pp. 39-43).
70. Temur, E. DEVELOP THE QUALITIES OF STRENGTH AND AGILITY IN YOUNG PLAYERS.
71. Xolmirzaevich, A. J. (2022). Improving Theoretical Fundamentals of Physical Culture Classes. *Texas Journal of Engineering and Technology*, 9, 88-91.
72. Khamrakulov, R., Karakulov, K., & Jabbarov, A. (2019). TECHNOLOGY TO IMPROVE THE DURABILITY OF CONCRETE IN THE DRY HOT CLIMATE OF UZBEKISTAN. Problems of Architecture and Construction, 2(1), 74-77.
73. Hamrakulov, R. PEDAGOGICAL BASES OF FORMATION OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS TRAINING IN HIGHER EDUCATION SYSTEM.
74. Gennadiyevna, K. G., & Gilfanovna, K. S. (2022). Injury prevention in athletics. *Eurasian Medical Research Periodical*, 12, 56-62.
75. Robilova, S. M., & Patidinov, K. D. (2022). Physical training of handball and its comparative analysis practitioners. Asian Journal of Research in Social Sciences and Humanities, 12(4), 173-177.
76. Hamrakulov, R. PEDAGOGICAL BASES OF FORMATION OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS TRAINING IN HIGHER EDUCATION SYSTEM.
77. Temur, E. DEVELOP THE QUALITIES OF STRENGTH AND AGILITY IN YOUNG PLAYERS.
78. Yuldashev, M. (2021). INNOVATIVE ASPECTS FOR HEALTHY LIFESTYLE FORMATION AND DEVELOPMENT OF SPORTS. CURRENT RESEARCH JOURNAL OF PEDAGOGICS, 2(05), 102-107.
79. Ma'mirjon, Y., & Saminjon, X. (2022). MAKTAB YOSHIDAGILAR HARAKAT AKTIVLIGI (FAOLLIGI) NING ME'YORI. Conferencea, 75-78.
80. Yuldashev, M., & Qobuljonova, M. (2022). GOALS AND OBJECTIVES OF CHOREOGRAPHIC TRAINING IN GYMNASTICS. Academicia Globe: Inderscience Research, 3(05), 76-81.
81. Agzamovich, M. A. (2021). Monitoring of the Motor Readiness of the Students of the National Guard Courses. European Journal of Research Development and Sustainability, 2(12), 108-110.

82. Abdurakhmonov, X., & Rakhmonova, M. (2022, May). PHYSICAL INDICATORS OF SCHOOLCHILDREN. In *E Conference Zone* (pp. 39-43).
83. Юлдашов Икромжон, Парпиев Ойбек, & Абдурахмонов Шавкат (2022). ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ТАЪЛИМИДА СПОРТ ИФОДАСИ. Central Asian Research Journal for Interdisciplinary Studies (CARJIS), 2 (Special Issue 2), 222-225.
84. Юлдашов Икромжон, Махмутаев Адхамжон, & Тухтаназаров Исматулла (2022). ЁШ ЎҚУВЧИЛАРНИНГ ЖИСМОНИЙ СИФАТЛАРИ НАМОЁН БЎЛИШИДА ЖИСМОНИЙ МАШҚЛАРНИНГ ЎРНИ. Central Asian Research Journal for Interdisciplinary Studies (CARJIS), 2 (Special Issue 3), 96-102.
85. Shohista, Q., & Xokimjonovich, A. X. (2022). WAYS OF USING MODERN INFORMATION TECHNOLOGY OPPORTUNITIES IN TEACHING SPORT PSYCHOLOGY. *Uzbek Scholar Journal*, 8, 85-89.
86. Shohista, Q., & Xokimjonovich, A. X. (2022). WAYS OF USING MODERN INFORMATION TECHNOLOGY OPPORTUNITIES IN TEACHING SPORT PSYCHOLOGY. *Uzbek Scholar Journal*, 8, 85-89.
87. Shohista, Q., & Xokimjonovich, A. X. (2022). WAYS OF USING MODERN INFORMATION TECHNOLOGY OPPORTUNITIES IN TEACHING SPORT PSYCHOLOGY. *Uzbek Scholar Journal*, 8, 85-89.
88. Shohista, Q., & Xokimjonovich, A. X. (2022). WAYS OF USING MODERN INFORMATION TECHNOLOGY OPPORTUNITIES IN TEACHING SPORT PSYCHOLOGY. *Uzbek Scholar Journal*, 8, 85-89.
89. Robilova, S. M., & Patidinov, K. D. (2022). Physical training of handball and its comparative analysis practitioners. *Asian Journal of Research in Social Sciences and Humanities*, 12(4), 173-177.
90. Yuldashov, I., Parpiev, O., Makhmutaliev, A., Tukhtanazarov, I., & Umaralievich, K. U. (2021). Pedagogical bases of formation of physical culture and social culture in Youth. *Asian Journal of Multidimensional Research*, 10(11), 54-58.
91. Yakubova, G. K. (2021). MONITORING OF PHYSICAL EDUCATION CLASSES IN CONDITIONS OF HYPERTHERMIA. *Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka*, 1(2).
92. Temur, E. DEVELOP THE QUALITIES OF STRENGTH AND AGILITY IN YOUNG PLAYERS.
93. Kuchkarovna, Y. G. Y. (2022). Bolalarda Bronxid Kasalligini Davolash Jismoniy Tarbiyasi. *Periodica Journal of Modern Philosophy, Social Sciences and Humanities*, 4, 1-4.
94. Abdurakhmonov, X., & Rakhmonova, M. (2022, May). PHYSICAL INDICATORS OF SCHOOLCHILDREN. In *E Conference Zone* (pp. 39-43).
95. Abdurakhmonov, X., & Rakhmonova, M. (2022, May). PHYSICAL INDICATORS OF SCHOOLCHILDREN. In *E Conference Zone* (pp. 39-43).

96. Jalolov, S. V. (2021). Improvement of motor preparation of younger schoolers in the annual cycle of learning. In *Приоритетные направления развития спорта, туризма, образования и науки* (pp. 246-250).
97. Agzamovich, M. A. (2021). Monitoring of the Motor Readiness of the Students of the National Guard Courses. *European Journal of Research Development and Sustainability*, 2(12), 108-110.
98. Agzamovich, M. A. (2021). MONITORING OF THE MOTOR READINESS OF THE STUDENTS OF THE NATIONAL GUARD COURSES.
99. Sh, D. (2020). Monitoring of physical activity of junior schoolchildren at physical education lessons. *European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences*, 8(10), 187-189.
100. Shohista, Q., & Xokimjonovich, A. X. (2022). WAYS OF USING MODERN INFORMATION TECHNOLOGY OPPORTUNITIES IN TEACHING SPORT PSYCHOLOGY. *Uzbek Scholar Journal*, 8, 85-89.
101. Valievich, D. S. (2020, December). System of organization of movement activities in primary school students. In *Конференции* (Vol. 5, pp. 48-50).
102. Valievich, D. S. (2020, December). FEATURES OF MOTOR ACTIVITY AT PRIMARY SCHOOL AGE. In *Конференции*.
103. Джалолов, Ш. В. (2019). Анализ соматометрических показателей детей младшего школьного возраста. *Наука сегодня: проблемы и перспективы развития [Текст]: ма*, 87.
104. Robilova, S. M., & Patidinov, K. D. (2022). Physical training of handball and its comparative analysis practitioners. *Asian Journal of Research in Social Sciences and Humanities*, 12(4), 173-177.
105. Robilova, S. M., & Patidinov, K. D. (2022). Physical training of handball and its comparative analysis practitioners. *Asian Journal of Research in Social Sciences and Humanities*, 12(4), 173-177.
106. Xolmirzaevich, A. J. (2022). Improving Theoretical Fundamentals of Physical Culture Classes. *Texas Journal of Engineering and Technology*, 9, 88-91.
107. Kholmirzaevich, A. J. (2021). Innovations In Fitness Works and Physical Education. *Texas Journal of Medical Science*, 2, 4-5.
108. Kholmirzaevich, A. J. (2022). Innovations in Fitness Works and Physical Education. *Journal of Pedagogical Inventions and Practices*, 6, 159-161.
109. Kholmirzaevich, A. J. (2021). Innovations In Fitness Works and Physical Education. *Texas Journal of Medical Science*, 2, 4-5.
110. Kholmirzaevich, A. J. (2022). Innovations in Fitness Works and Physical Education. *Journal of Pedagogical Inventions and Practices*, 6, 159-161.

111. Gennadyevna, K. G. (2022). HISTORICAL SKETCH OF THE LONG JUMP. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 10(3), 530-534.
112. Kamolidin, P. (2021). Physical Preparation and Development of School Students. *Journal of Pedagogical Inventions and Practices*, 3, 161-163.
113. Robilova, S. M., & Patidinov, K. D. (2022). Physical training of handball and its comparative analysis practitioners. *Asian Journal of Research in Social Sciences and Humanities*, 12(4), 173-177.
114. Gennadyevna, K. G. (2022). Прыжок В Длину С Разбега Long Jump with a Running Start. *Periodica Journal of Modern Philosophy, Social Sciences and Humanities*, 5, 19-30.
115. Robilova, S. M., & Patidinov, K. D. (2022). Physical training of handball and its comparative analysis practitioners. *Asian Journal of Research in Social Sciences and Humanities*, 12(4), 173-177.
116. Kamolidin, P. (2021). Physical Preparation and Development of School Students. *Journal of Pedagogical Inventions and Practices*, 3, 161-163.
117. Ubaydullaev, R. M. (2021). MONITORING THE PHYSICAL FITNESS OF GIRLS IN GRADES 8-9 OF RURAL SECONDARY SCHOOLS. *Herald pedagogiki. Nauka i Praktika*, 1(2).
118. Abdurakhmonov, X., & Rakhmonova, M. (2022, May). PHYSICAL INDICATORS OF SCHOOLCHILDREN. In *E Conference Zone* (pp. 39-43).
119. Robilova, S. M., & Patidinov, K. D. (2022). Physical training of handball and its comparative analysis practitioners. *Asian Journal of Research in Social Sciences and Humanities*, 12(4), 173-177.
120. Robilova, S. M., & Patidinov, K. D. (2022). Physical training of handball and its comparative analysis practitioners. *Asian Journal of Research in Social Sciences and Humanities*, 12(4), 173-177.
121. Gennadiyevna, K. G., & Gilfanovna, K. S. (2022). Injury prevention in athletics. *Eurasian Medical Research Periodical*, 12, 56-62.
122. Temur, E. DEVELOP THE QUALITIES OF STRENGTH AND AGILITY IN YOUNG PLAYERS.
123. Agzamovich, M. A. (2021). Monitoring of the Motor Readiness of the Students of the National Guard Courses. *European Journal of Research Development and Sustainability*, 2(12), 108-110.
124. Abdurakhmonov, X., & Rakhmonova, M. (2022, May). PHYSICAL INDICATORS OF SCHOOLCHILDREN. In *E Conference Zone* (pp. 39-43).
125. Agzamovich, M. A. (2021). MONITORING OF THE MOTOR READINESS OF THE STUDENTS OF THE NATIONAL GUARD COURSES.
126. Gennadiyevna, K. G., & Gilfanovna, K. S. (2022). Injury prevention in athletics. *Eurasian Medical Research Periodical*, 12, 56-62.

127. Shohista, Q., & Xokimjonovich, A. X. (2022). WAYS OF USING MODERN INFORMATION TECHNOLOGY OPPORTUNITIES IN TEACHING SPORT PSYCHOLOGY. *Uzbek Scholar Journal*, 8, 85-89.
128. Shohista, Q., & Xokimjonovich, A. X. (2022). WAYS OF USING MODERN INFORMATION TECHNOLOGY OPPORTUNITIES IN TEACHING SPORT PSYCHOLOGY. *Uzbek Scholar Journal*, 8, 85-89.
129. Shohista, Q., & Xokimjonovich, A. X. (2022). WAYS OF USING MODERN INFORMATION TECHNOLOGY OPPORTUNITIES IN TEACHING SPORT PSYCHOLOGY. *Uzbek Scholar Journal*, 8, 85-89.
130. Shohista, Q., & Xokimjonovich, A. X. (2022). WAYS OF USING MODERN INFORMATION TECHNOLOGY OPPORTUNITIES IN TEACHING SPORT PSYCHOLOGY. *Uzbek Scholar Journal*, 8, 85-89.
131. Shohista, Q., & Xokimjonovich, A. X. (2022). WAYS OF USING MODERN INFORMATION TECHNOLOGY OPPORTUNITIES IN TEACHING SPORT PSYCHOLOGY. *Uzbek Scholar Journal*, 8, 85-89.